

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Regula Morum. Sive Dictamen Conscientiæ

**Babenstuber, Ludwig
Reichlin, Alphons
Hepper, Johann Baptist**

Salisburgi, 1697

§ II. Asseritur invincibilis ignorantia Facti, & Juris positivi tam Divini quàm
humani.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39970

tract. 2. Disp. 1. pu. 15. n. 6. & alii, quos referunt. Verùm quanta debeat esse diligentia, quæ sit sufficiens ad auferendam ignorantiam, non potest certâ regulâ determinari. Prudentiùm itaque iudiciò res ista, consideratis omnibus, quæ ad tale officium, objectum, vel præceptum attinent, est metienda. His ita positis, sit

§ II.

Asseritur invincibilis ignorantia Facti, & Juris positivi tam Divini, quàm humani.

SUMMARIUM.

6. *Sententia Guilielmi Parisiensis. 7. Statuitur invincibilis ignorantia Facti. 8. Et Juris positivi. 9. Hæc utraque ignorantia excusat à peccato.*

VI. **D**ari ignorantiam invincibilem Facti negavit Guilielmus Parisiensis *tract. de legibus c. 21.* ut refert Sayrus in *Clavi regia c. 9. n. 21.* eo potissimùm argumento persuasus, quòd homo, ut docebat, sit obligatus non solum ad externam veritatis inquisitionem sitam in consultando, studendo &c. sed etiam ad fundendas ejus inveniendæ gratiâ preces, procurandamque Conscientiæ munditiem. His præstitis, aiebat, Deum nunquam passurum, ut quis erret in facto particulari. Ita in sententia Guilielmi maritus, cui loco legitimæ conjugis clam alia supponeretur, non teneretur quidem externâ diligentiam explorare, quænam esset ea fœmina, quando bona fide crederet esse suam; si tamen interiùs per orationem, & pœnitentiam esset benè dispositus, immutaretur Divinitùs cor suppositæ, ut se ipsam manifestaret, ne ex ignorantia fornicatio committeretur. Verùm hæc opinio hodie caret omni sapientium patrociniò, falsamque esse constabit ex dicendis. Itaque

VII. Dico

VII. Dico primo. Datur invincibilis ignorantia facti. Ratio est. illius ignorantia est invincibilis, de quo nulla cogitatio, dubitatio, suspicio aut saltem confusa notitia in intellectu ignorantis existit: ut vidimus in præced. §. ergo illa facti ignorantia est invincibilis, de quo nulla cogitatio, dubitatio &c. in intellectu ignorantis existit. Atqui hoc frequenter contingit; ut probat experientia. Quod sanè mirum non est: quid enim pronius, quàm circa tot particularia, & contingentia, eorumque circumstantias hominem falli penitus incogitantem? ita qui in venatione explodens bombardam traiecit hominem existimans, esse damam, non ignoravit quidem, esse illicitum necare hominem; at ignoravit, animal, quod percussit, fuisse hominem. Sic ementi equum v. g. furtò abactum certum esse potest, emptionem rei furtivæ esse prohibitam: at ignorat invincibiliter, equum, quem emit, esse furtò abactum: cum nulla in mentem veniat prudens ratio dubitandi, aut interrogandi venditorem. Sic edens, vel alteri porrigens cibum re ipsa venenatum optimè novit, vesci huiusmodi cibo, eumve præbere alteri, esse peccatum: at ignorat hîc & nunc, cibum esse venenatum; idque invincibiliter: quia nulla de hoc cogitatio, dubitatio, vel levissima conjectura occurrit.

VIII. Dico Secundo. Datur etiam invincibilis ignorantia Juris positivi tam civilis, & Ecclesiastici, quàm Divini. Ita communiter omnes D D. Ratio primi, & secundi est: quia notitia Juris positivi humani, ejusque legum, ac statutorum omnium singulis hominibus non est possibilis. Legum siquidem humanarum præcepta non ita connectuntur cum legis naturalis communibus principiis, ut ex iis inferri possint per discursum; sed potius dependent ex voluntate & libera ordinatione Legislatorum. Aliunde autem (v. g. lectione librorum, vel interrogatione peritorum) cognitionem eorum omnium comparandi sæpè multis occasio,

cāsio, atque facultas non suppetit. Unde facilè contingit, ut talibus aliquæ leges humanæ nequidem in mentem unquam veniant, nec ulla de illis cogitatio, vel dubitatio suboriatur. Sed hoc est illas ignorare invincibiliter; ergo. Ratio tertij est: quia ut docet S. Thomas 2. 2. q. 10. a. 1. dantur infideles negativè, id est ejusmodi, ut eis infidelitas non imputetur ad peccatum: sed isti laborant ignorantia invincibili juris divini positivi: quippe, qui inter infideles nati, ac educati ob defectum prædicationis nihil unquam audiêrunt de Lege Evangelica, nec aliquid de fidei nostræ Mysterijs percipere potuerunt.

IX. Dico Tertio. Ignorantia invincibilis facti, & juris positivi tam divini, quàm humani excusat à peccato. Ita communissimè DD cum D. Th. 1. 2. q. 76. a. 3. Ratio est manifesta: quia opus ex tali ignorantia factum non est voluntarium: ergo non est peccatum. Conseq. patet. nam *usque adeò* (ait S. Aug. L. de vera Relig. c. 14.) *peccatum voluntarium est, ut nullo modo sit peccatum, si non sit voluntarium.* Et sanè voluntarium esse de ratione peccati, est implicite definitum à tribus Pontificibus, Pio V. Gregor. XIII. & Urbano VIII. qui damnârunt hanc propositionem Michaëlis Baij: *ad rationem & definitionem peccati non pertinet ratio voluntarij.* Prob. jam Ant. omne voluntarium debet esse cognitum: quia nihil volitum, nisi præcognitum: sed opus ex simili ignorantia factum non est cognitum: cum hæc ignorantia omnem illius cognitionem removeat; ergo tale opus non est voluntarium. Conf. Opus, v. g. homicidium, ex invincibili ignorantia patrarum neque est voluntarium in se, neque in sua causa: ergo non est voluntarium. Conseq. constat. ant. prob. non in se: quia in se nullo modo est cognitum. Non in sua causa, videlicet ignorantia: nam ista sicut est penitus non volita, ita non potest esse causa voliti, sive voluntarij.

C

§. III.